

handen spreidde en vouwde, was heel karakteristiek. Op het prachtig geschilderde portret, dat Marius Richters jaren later van hem zou maken, spreken deze handen een duidelijke taal: zij zijn hemzelf.

In zijn gaan en staan had hij iets van trots en rebellie, ook een zekere hoffelijkheid. Hij sprak graag over belevenissen en van zijn verhalen ging een vreemde gloed uit. Niets was 'gewoon' in wat hij vertelde. De elf jaar jongere collega wilde niets liever dan in die wonderlijke verhalen uit studenten- en soldatenleven geloven. Ze gaven kleur en fleur aan het alledagsleven op de krant. Jan Willem, die ik voorlopig 'meneer' bleef noemen, was de enige figuur in deze omgeving, die mij kon inspireren tot bevrijdende gedachten. Wij ontmoetten elkander meestal in de lange corridor tussen onze werkkamers, bij de wasbak waaraan hij wel twintigmaal per dag zijn inkt handen met een borsteltje kwam schoonschrobben. De collega's keken hem altijd met een geamuseerd oog aan - behalve de enige dame op de redactie, die hem vreesde wegens dat stoute lichtje-van-spot in zijn ogen wanneer hij met haar sprak. 'Je weet nooit wat-ie van je denkt,' zei ze eens.

Toen ik voor de eerste maal bij het jonge echtpaar De Boer thuis kwam, droeg ik het soldatenpak, want in '24 moest ik 'voor mijn nummer' in dienst. Aan die periode is de naam van Jan Willem de Boer ook op andere wijze nauw verbonden. In een gesprek bij het fonteintje had ik terloops eens de suggestie geopperd, dienst te weigeren. Zo kort na de eerste wereldoorlog (met al die opwindende lectuur als *Im Westen nichts Neues*) deed ik aan pacifisme. Sommige burgerwachtgetrouwen op de krant, die daar de lucht van kregen, meenden er libertijnse invloed van De Gek en De Kolk in de Kreek in te bespeuren. Misschien hadden zij een beetje gelijk, want Jan Willems invloed ging die kant uit. Toch oefende hij nimmer enige aandrang op mij uit - en het kwam ook niet tot dienstweigering.

In 's konings rok begaf ik mij op een verlofdag naar het De Boer-flatje aan de Beukelsdijk en was daar meteen 'thuis'. Er lag een lap grasland naast de deur van het hoekhuis en van de woonkamer uit kon je heel ver zien naar de spoorbaan. Toen ik na dat eerste bezoek 's avonds wegging met een kop, die nagloeide van de conversatie, zag ik op honderden meters afstand hoe zij - Jan Willem en Jet - nog in 't wilde weg met de gordijntjes wapperden om het optisch contact tussen ons zo lang mogelijk te bewaren. Zij waren de eerste getrouwde vrienden, die